

Ισοζύγιο

εργατικού δυναμικού

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ 1998

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΑΡΧΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ**

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1997

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισης Κύπρου θέτει μεγάλη προτεραιότητα στην παρακολούθηση των εξελίξεων, στην ανάλυση των τάσεων και στην εκτίμηση των μελλοντικών αλλαγών στην αγορά εργασίας της Κύπρου πάνω σε συνεχή βάση.

Οι αναλύσεις αυτές βοηθούν στον προγραμματισμό των κατάλληλων δραστηριοτήτων κατάρτισης και στην προώθηση άλλων ενεργειών με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας.

Η μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού η οποία διεξάγεται κάθε χρόνο, καταγράφει τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων και προβαίνει σε προβλέψεις για την πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό για όλες τις ειδικότητες και επαρχίες της Κύπρου. Τα κυριότερα συμπεράσματα και εισηγήσεις της μελέτης για το 1998 παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Σχετική ανάκαμψη της ζήτησης εργατικού δυναμικού μέσα στο 1998

Η συνολική πρόσθετη ζήτηση αναμένεται να φτάσει στα 12.010 άτομα σημειώνοντας αύξηση κατά 440 άτομα ή 3,8% σε σύγκριση με το 1997. Αυτό είναι αποτέλεσμα της αυξημένης ζήτησης εργατικού δυναμικού από τον Τουριστικό τομέα και από τον ευρύ τομέα των Υπηρεσιών. Αρνητική επίδραση αποτελεί η συγκράτηση της απασχόλησης στα ίδια επίπεδα στους τομείς της Μεταποίησης και των Κατασκευών.

Το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής ζήτησης είναι η ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού που ανέρχεται στα 8.705 άτομα ή στο 72% του συνόλου. Η διακίνηση απασχολουμένων μεταξύ ειδικοτήτων ανέρχεται στα 3.760 άτομα ή στο 43% της ζήτησης για αντικατάσταση και φανερώνει τη σημασία των εσωτερικών μετατοπίσεων στη διαμόρφωση της τελικής εικόνας της Κυπριακής αγοράς εργασίας στο επίπεδο των επαγγελματιών.

Αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού μέσα στο 1998

Η συνολική πρόσθετη προσφορά για το 1998 αναμένεται να αυξηθεί κατά 1.255 άτομα ή 6,4% συγκριτικά με τον προηγούμενο χρόνο και να ανέλθει στα 20.990 άτομα. Η αύξηση αυτή είναι συνέπεια της προβλεπόμενης αύξησης

της ανεργίας κατά 1.250 άτομα ή 15% ανάμεσα στο Δεκέμβριο του 1997 και του 1996.

Συνέχιση της παρουσίας σημαντικών ανισοσκελειών ανάμεσα στην προσφορά και ζήτηση και μέσα στο 1998

Παρόλο που η ανεργία έχει αυξηθεί κατά τα τελευταία δύο χρόνια εντούτοις εξακολουθεί να παραμένει σε σχετικά χαμηλά επίπεδα (3,5% του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού για το 1997). Όμως εκτός από το χαρακτηριστικό αυτό η αγορά εργασίας της Κύπρου εξακολουθεί να παρουσιάζει διαρθρωτικές αδυναμίες με αποτέλεσμα την παρουσία σημαντικών ανισοσκελειών σε αρκετές ειδικότητες. Συγκεκριμένα, ενώ η πρόσθετη προσφορά αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από την πρόσθετη ζήτηση κατά 8.980 άτομα, εντούτοις προβλέπονται τόσο ελλείψεις όσο και πλεονάσματα. Από την εξέταση κατά ειδικότητα για το 1998, αναμένεται ότι οι ελλείψεις θα ανέλθουν στα 4.260 άτομα ενώ τα πλεονάσματα και η υπόλοιπη προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες θα φτάσουν στα 13.230 άτομα (5.330 και 7.900 άτομα αντίστοιχα).

Αρκετές από τις ελλείψεις αφορούν επαγγέλματα στα οποία δεν απαιτούνται ψηλά επίπεδα εξειδίκευσης και γι' αυτό είναι δυνατό να ικανοποιηθούν με την πρόσληψη ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Έτσι, αφού εντοπιστούν τα υπόλοιπα επαγγέλματα, ο ελάχιστος αριθμός ελλείψεων για το 1998 είναι δυνατό να προσδιοριστεί και αναμένεται να κυμανθεί γύρω στα 1.650 άτομα. Πρόσθετα, αναμένεται να συνεχιστούν, σε μικρό βαθμό, οι δυσκολίες στην προσέλκυση ντόπιου ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού για τα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Παραμένουν οι διαφορές ανάμεσα στην προσφορά και ζήτηση ανάλογα με την επαγγελματική κατηγορία

Από την ανάλυση κατά επαγγελματική κατηγορία φαίνεται ότι τα πλεονάσματα θα είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις στις κατηγορίες:

- Διευθυντές
- Πτυχιούχοι
- Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς
- Γραφειακά επαγγέλματα
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Αντίθετα μεγαλύτερες ελλείψεις από πλεονάσματα αναμένονται για τους:

- Υπαλλήλους υπηρεσιών και πωλητές
- Τεχνίτες
- Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές

Προσφορά γύρω στα 7.900 άτομα δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Τα άτομα αυτά θα μπορούσαν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, να ικανοποιήσουν μέρος από τις ελλείψεις. Με βάση τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων φαίνεται ότι αυτό ισχύει πιο εύκολα στα γραφειακά επαγγέλματα, σε κάποιο βαθμό στα επαγγέλματα των πωλητών και, σε μικρό μόνο μέρος, στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Τα πλεονάσματα και η υπόλοιπη προσφορά είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες

Από τα αποτελέσματα κατά επαρχία εντοπίζεται ότι τα πλεονάσματα και η προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες. Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες διαφορές και κατά συνέπεια τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται στη Λευκωσία και Λεμεσό ενώ η μικρότερη διαφορά αναμένεται να παρουσιαστεί στην Αμμόχωστο. Όμως, δεν είναι δυνατό να υπάρξει πλήρης ικανοποίηση των ελλείψεων εξαιτίας των σοβαρών ανισοσκελειών που παρουσιάζονται στις διάφορες ειδικότητες.

Οι σημαντικότερες ελλείψεις εξακολουθούν να εντοπίζονται στα τεχνικά και ξενοδοχειακά επαγγέλματα και στους πωλητές

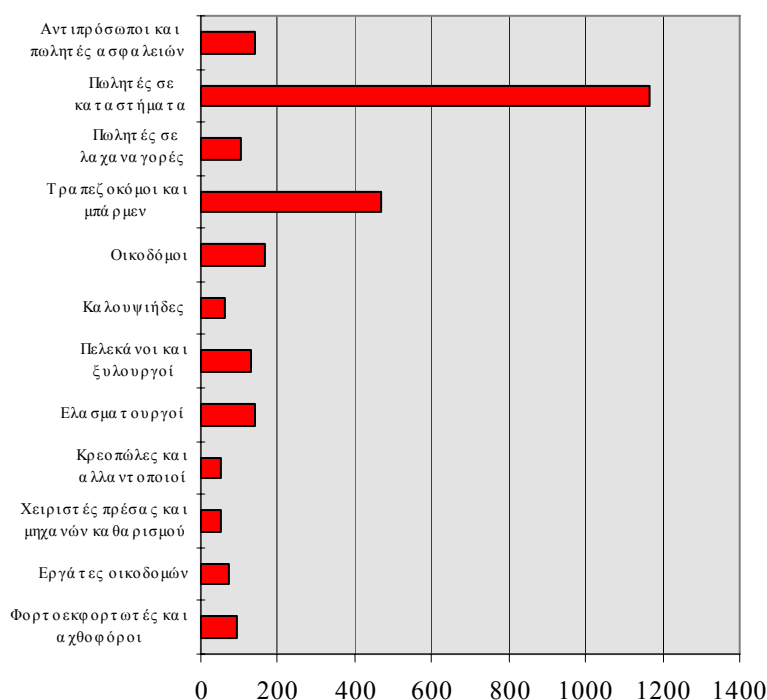
Οι αναμενόμενες ελλείψεις για το 1998 είναι αποτέλεσμα των ακόλουθων τριών λόγων:

- (α) *Της μεγάλης ζήτησης για αντικατάσταση προσωπικού που αποχωρεί από ορισμένες ειδικότητες. Αυτές εντοπίζονται κυρίως στη μεταποίηση, στις κατασκευές, στον τουριστικό τομέα καθώς και στα επαγγέλματα των πωλητών.*
- (β) *Της πρόσθετης ζήτησης προσωπικού σε ορισμένους τομείς που βασικά εντοπίζονται στον ευρύ τριτογενή τομέα λόγω επέκτασης των δραστηριοτήτων τους.*

(γ) Της μη παροχής σχετικής αρχικής κατάρτισης από εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως στην περίπτωση ορισμένων τεχνικών επαγγελμάτων και των επαγγελμάτων των πωλητών.

Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 50 άτομα) παρουσιάζονται στο σχετικό Σχεδιάγραμμα. Διαπιστώνεται ότι οι σημαντικότερες ελλείψεις αφορούν τα τεχνικά και ξενοδοχειακά επαγγέλματα καθώς και τους πωλητές.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 1998

Σημειώνεται ότι στα επαγγέλματα των πωλητών οι ελλείψεις ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, κυρίως αποφοίτων Μέσης Γενικής αλλά και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Επίσης, οι ελλείψεις που αναμένονται στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν σε κάποιο βαθμό με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, όπως είναι οι διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η παρουσία ελλείψεων σε βασικά επαγγέλματα της οικονομίας αποτελεί ένδειξη του προβλήματος που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας της Κύπρου όπου δεν υπάρχει ταύτιση ανάμεσα στην προσφορά από νέα άτομα και στην προσθετη ζήτηση από τις επιχειρήσεις. Η μέθοδος για να απαμβλυνθούν βραχυχρόνια οι ελλείψεις είναι η διοργάνωση ταχύρυθμων προγραμμάτων κατάρτισης νέου εργατικού δυναμικού. Προς την κατεύθυνση αυτή κινείται η Αρχή με την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων. Όμως η συνεχής επιβεβαίωση των ανισοσκελειών ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση υποδεικνύει την ανάγκη για πιο μακροχρόνια αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγοράς εργασίας.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα προβλέπονται για τους Πτυχιούχους, τα Γραφειακά Επαγγέλματα και τα Επαγγέλματα Μικρής Εξειδίκευσης

Τα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού οφείλονται στους ακόλουθους λόγους:

- Του μεγάλου ενδιαφέροντος ατόμων για εργοδότηση στα επαγγέλματα αυτά και ιδίως στα γραφειακά και στα επαγγέλματα που απαιτούν προσόντα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Της μικρής σχετικά ζήτησης ατόμων εξαιτίας της επίδοσης κάποιων τομέων οικονομικής δραστηριότητας, όπως είναι η Μεταποίηση, ιδιαίτερα η Ένδυση, η Υπόδηση και τα Δερμάτινα Είδη και οι Κατασκευές.
- Της μείωσης στη ζήτηση για επαγγέλματα που δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε μια σύγχρονη οικονομία και κοινωνία.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 80 άτομα) παρουσιάζονται στο σχετικό Σχεδιάγραμμα που ακολουθεί.

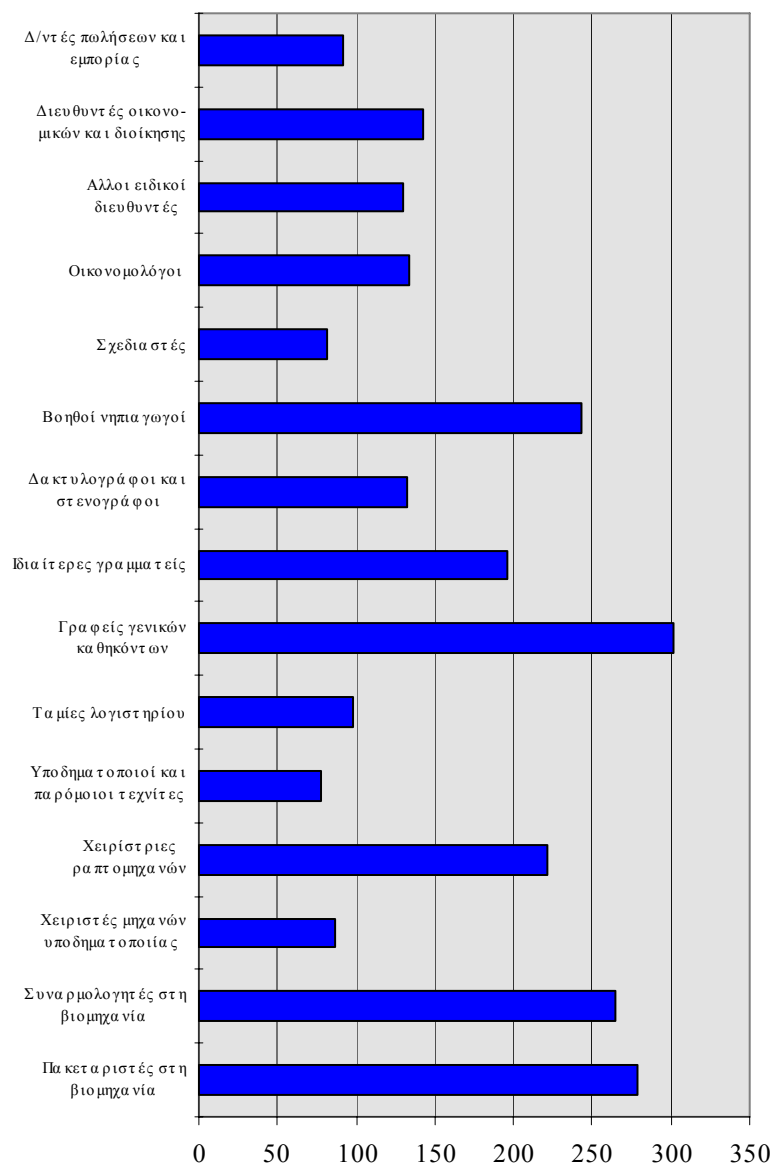
Στα Διευθυντικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της πρόθεσης μεγάλου αριθμού ατόμων να αναζητήσουν τέτοιες θέσεις εργασίας και προς το σκοπό αυτό αποκτούν προσόντα σχετικά με τη διοίκηση επιχειρήσεων.

Τόσο στα Διευθυντικά επαγγέλματα όσο και στους Πτυχιούχους εντοπίζονται ποιοτικές ανισοσκελίες ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα

προσόντα των υποψηφίων για εργοδότηση. Οι εργοδότες συνήθως ζητούν από τα άτομα να έχουν πρακτική εμπειρία, να γνωρίζουν την Κυπριακή και διεθνή οικονομία και αγορά και να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις (γ.π. γνώσεις ξένων γλωσσών και γνώσεις για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών).

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ 1998

Στους Τεχνικούς βοηθούς, ειδικούς γραφείς και παρόμοια επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι συνέπεια της μεγάλης προσφοράς από αποφοίτους σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στην Κύπρο. Σημαντικός αριθμός από τα άτομα αυτά απορροφείται τελικά σε άλλα συναφή επαγγέλματα.

Μεγάλο μέρος της προσφοράς στα γραφειακά επαγγέλματα αποτελείται από τους αποφοίτους δευτεροβάθμιας και μεταλυκειακής εκπαίδευσης που προτίθενται να αναζητήσουν εργοδότηση σε τέτοια επαγγέλματα και γι' αυτό αποκτούν τα ανάλογα προσόντα. Όμως, σημειώνεται ότι κάποιες θέσεις εργασίας είναι αδύνατο να συμπληρωθούν επειδή υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα προσόντα των υποψηφίων και στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των σύγχρονων επιχειρήσεων.

Σε κάποιες ειδικότητες, παρόλο που δεν εμφανίζονται ελλείψεις εντούτοις θέσεις εργασίας παραμένουν κενές εξαιτίας ποιοτικών ανισοσκελιών ή διαφορών στους προσφερόμενους και ζητούμενους όρους εργασίας. Στις περιπτώσεις αυτές αναγνωρίζεται ουσιαστικός ρόλος στην κατάλληλη κατάρτιση των νεοπροσλαμβανομένων ατόμων ώστε να συμπληρώσουν τις γνώσεις και δεξιότητες τους.

Γενικές Κατευθύνσεις Ενεργειών Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισης

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, η Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισης προωθεί ενέργειες για αντιμετώπιση της αναμενόμενης κατάστασης στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Συνοπτικά, οι ενέργειες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Παροχή ευκαιριών κατάρτισης στο εργατικό δυναμικό στα επαγγέλματα που παρουσιάζουν ελλείψεις.
- Προώθηση κατάλληλων προγραμμάτων κατάρτισης σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις για ικανοποίηση των αναγκών τους.
- Δραστηριοποίηση στους τομείς της επαγγελματικής καθοδήγησης και διαφώτισης των νέων για την κατάσταση στην αγορά εργασίας.
- Εφαρμογή ενημερωτικών προγραμμάτων για νέα άτομα με στόχο την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις των κυπριακών επιχειρήσεων.
- Καταβολή προσπάθειας προς την κατεύθυνση της ενεργοποίησης του αδρανούντος γυναικείου δυναμικού.
- Προσπάθεια για τη δημιουργία νέας ή ενίσχυση της υφιστάμενης υποδομής για παροχή κατάρτισης.

- Παροχή βοήθειας και τεχνικών συμβουλών προς τις επιχειρήσεις για βελτιώσεις στον προγραμματισμό και στην αξιοποίηση του προσωπικού τους.
- Συνεχής μελέτη των εξελίξεων στην αγορά εργασίας και έρευνα στον τομέα της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού.
- Συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες για καλύτερο προγραμματισμό του εργατικού δυναμικού του τόπου.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ)

Αναβύσσου 2, 2025 Στρόβολος, Τ.Θ. 25431, 1392 Λευκωσία, Κύπρος

Τηλέφωνο: 22515000, Τηλεμοιότυπο: 22496949

Ιστοσελίδα: www.hrdauth.org.cy Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: hrda@hrdauth.org.cy